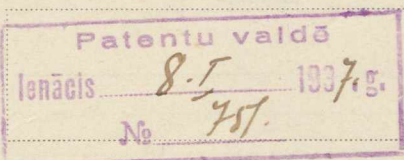
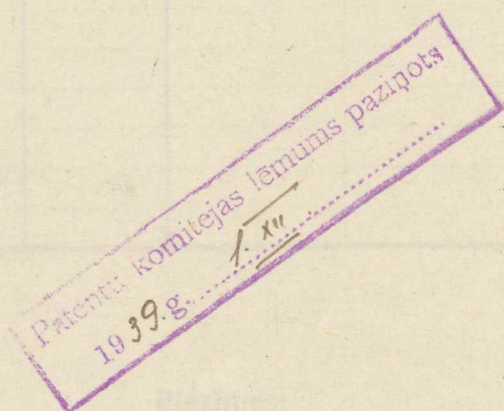

51

Finanču ministrijas
Patentu valdei.

Izgudrojuma pieteikums.

Pieteicējs (vārds, uzvārds vai firmas nosaukums un adrese):

Akc. Sab. „Metalists”
Rīgā, Brīvības gatvē № 94.

Pilnvarnieks (vārds, uzvārds un adrese):

Iesniedzot divos eksemplāros zīmējumus un aprakstu, lūdzu izsniegt ^{mums šādu} ~~manām pilnvaras devējam~~ *) patentu
izgudrojumam ar nosaukumu: Grozāmā ārdē centralapku-
res katliem.

Pielikumi:

- 1) Apraksts 2 eks. uz 3 lap.
- 2) Zīmējumi 2 „ „ 1 „
- 3) Pilnvara, pilnvaras noraksts. *)
- 4) Latv. b. 1936 g. 20
pieteik. nodevas nomaksas
kvīts.
- 5) Pat.valdes
izgudrojuma patentēšanas ap-
liecība.

RĪGĀ, 1936.g. 29.decembrī

*) Pieteicējs
Pilnvarnieks

Akc. Sab. „Metalists”
Rīgā, Brīvības gatvē № 94.

*) Nevajadzīgo svītrot.

Lēmums:

Pieprasīto patentu izsniegt
30.XI.39.

[Signatures]

Patenta nodevas nomaksas atzīme gadā.

Gads	Ls	Līdz		Latvijas bankas kvīts no		
		mēnesis	gads	mēnesis	gads	numurs
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						

Piezīmes:

- 1) aizsardzības apliecība izdota 193..... g.
- 2) Aizsardzības apliecība izsludināta V. V. 193..... numurā.
- 3) Patents izsniegts 193..... g.
- 4) ,, izsludināts V. V. 193..... g. numurā.
- 5) ,, atraidīts 193..... g.
- 6) ,, dzēsts 193..... g.

3

R Ū P N I E G Ī B A S U N T I R D Z N I E G Ī B A S

a k c i j u s a b i e d r ī b a

" M E T A L I S T S "

Rīgā, Brīvības gatvē Nr.94.

30.10.1940

I Z G U D R O J U M A A P R A K S T S.

G r o z a m i e ā r d i c e n t r ā l a p k u r e s k a t l i e m.

Līdz šīm pazīstamiem centrālapkures katliem ārdi ir nekustīgi- kopējs lēmums ar katru katla posmu. Esam atraduši iespēju centrālapkures katliem pielietot grozāmos ārdus.

Uz ārdiem pastāvīgi uzkrājas sārgni un pelni, kas aizsprosto ārdu starpas un slēdz ceļu gaisam. Nekustīgie ārdi katlam darbā esot tīrāmi tikai ar āķa vai laužņa palīdzību, pie kam jāatver kurtuves durvis. Tā kā apkures katla telpas parasti ir ļoti mazas, tad tīrīšana ir apgrūtināta, sevišķi gadījumos, kad katls ir garš. Pielietojot mūsu grozāmos ārdus iespējams tīrīšanu izdarīt ļoti ātri, bez sevišķas piepūles un kurtuves durvis neatverot; tādā kartā aizkavējot auksta gaisa ieplūšanu kurtuvē. Arī pie pietiekoši lielas katla teplās un sevišķi rūpīgas nekustīgo ārdu tīrīšanas ar laužni un āķi neiespējami panākt pilnīgi tīras ārdu starpas, kādēļ nenotiek pilnīga degšana un nesadegušās gāzes izplūst dūmvadā. G r o z a m i e ā r d i d o d d a u d z l a b ā k u i z m a n t o š ā n a s k o e f i c i e n t u.

Kad ārdi ilgāku laiku darbojušies, tie sadeg un ir nepieciešami tos mainīt. Ja ārdi ir nekustīgi, tad apmaiņa izdarāma izņemot visu bojāto posmu, kas prasā darba pārtraukšanu uz vairākām dienām, katla izjaukšanu un pēc jauna posma ielikšanas un katla samontēšanas, vajadzīga rūpīga katla pārbaude uz spiedienu.

G r o z a m o s ā r d ū s a p m a i n o t v a j a g a ī s u l a i k u u n m a i n a m s t i k a i s a d e g u š a i s ā r d s t i e n i s.

G r o z a m i e ā r d i: (skat.zīm.1 un griezumam zīm. 2.)

Ārdstienis (keta lēmums) izveidots šādi: ārdstieņa gali "g" ir apaļi. Vidū zem ārdstieņa ir plecs "p". Ārdstieņa grozīšana notiek ar sviras "s" palīdzību. Svirā noteiktos attālumos iekniedēti vai ar vītņi iestiprināti pirksti "b".

4

Svira "s" guļ uz ārdplecu pamata "k", pie kam pirksts "b" atrodas koniskā caurumā "c". Lai svirai "s" darbojoties pirksts "b" neizlektu no cauruma "c", tad plecā "p" ir iekārtots sprosts "a", kas ļauj svirai pacelties uz augšā tikai ne daudz.

Ārdstieņu i e g u l d ī š a n a kurtuvē notiek šādi: katrā posma malās izveidoti iedobumi "u" (zīm.3). Saliekot kopā divus posmus, iedobumi "u" izveido ligzdu, kurā iekrīt ārdstieņa gali "g", un tā kā viņi ir apaļi, tad ligzdā tie balstas tikai divos punktos. Kad ārdstieņi ieguldīti, jāizdara viņu s a v i e n o š a n a ar sviru "s". Svirai pirksti "b" iestiprināti attālumos "d" (zīm.4 un 6). Starpā starp pleca pamatu "k" un sprastu "a" ir mazāka nekā sviras "s" un pirksta "b" kopējais augstums. Tādēļ sviras iebīdīšana vietā notiek šādi: sviras galu uzgulda uz pirmā ārdstieņa pamata "k" tā, lai pirksti "b" atrastos uz sānu, nevis uz leju. Tad sviru izbīda cauri visiem ārdstieņu pleciem tik tālu, kamēr katrs pirksts "b" nostājas pret sava ārdstieņa konisko caurumu "c". Tagad pagriež sviru "s" par 90° tā, lai pirksti "b" ieslīdētu caurumos "c".

Grozamie ārdi (zīm.4 un 6) redzami griezumā un (zīm.5 un 7) pretskatā sagatavoti darbam.

Ārdstieņu g r o z ī š a n a: Lai svirai "s" piedotu aksialu kustību turp un atpakaļ virzienā, viņai kustīgi pievienota svira "n" (zīm.4,5 un 7), kas atrodas katla ārpusē un tiek virzīta turp un atpakaļ ar cilvēka spēku. Svirai "s" kustoties ārdstieņi iegūst svārstību un pelni un sārnī brīvi izbirst pelnu kastē.

Ārdstieņu a p m a i n a: Lai sadegušo ārdstieņi apmainītu pret jaunu, jāpārtrauc kurināšana, jāizraus nesādegušais kurināmais, jāatvieno kustīgie savienojumi "m", sviras "s" galā, jāpagriež svira "s" par 90° uz vienu vai otru pusi, jāizvelk svira no savas vietas. Pēc b o jātā ārdstieņa apmaiņas svira jāiebīda atpakaļ kā augšā minēts un jāpievieno sviras kustīgie savienojumi "m". Pie šādas ārdstieņu apmaiņas nav nepieciešama speciālistu klātbūtne.

Mūsu grozamie ārdi ir piemēroti visām centrālapkures katlu sistēmām un lielumiem.

5

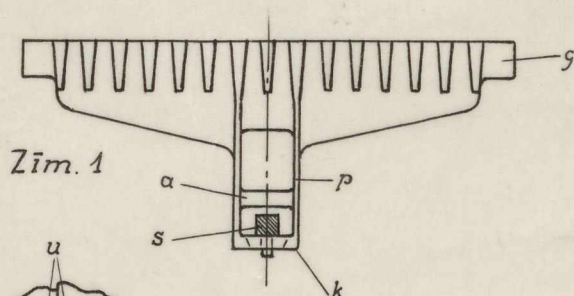
I Z G U D R O J U M A Ī P A T N Ī B A S.

- I. Grozāmie ārdi centrālapkures katliem raksturīgi ar to, ka sastāv no atsevišķiem grozāmiem un izmaināmiem ārstiepiem.
- II. Grozāmie ārdi centrālapkures katliem saskaņā ar punktu I. raksturīgi ar to, ka atsevišķie stiepi ir grozāmi ar kopējas sviras palīdzību no ārpuses, kurtuves durvis neatverot.

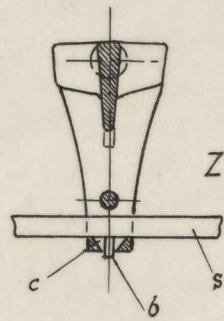
Akc. Sab. "Metalists"
Rīgā, Brīvības gatvē Nr. 84.

Rīgā, 1936. gadā

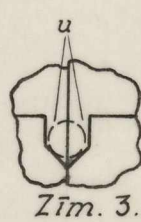

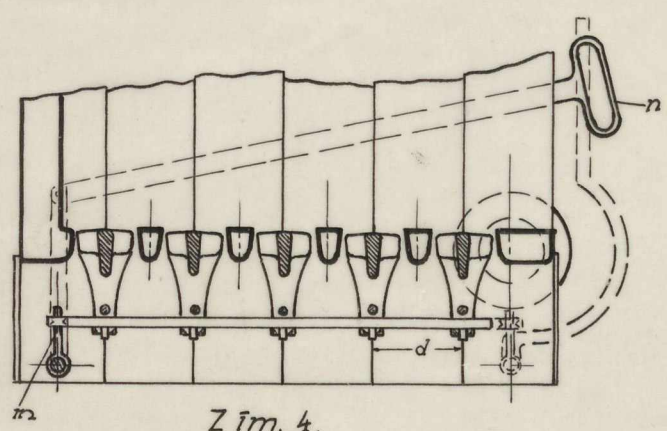
Zīm. 1.

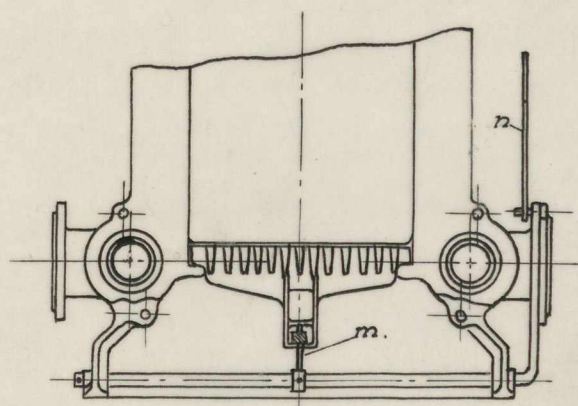
Zīm. 2.

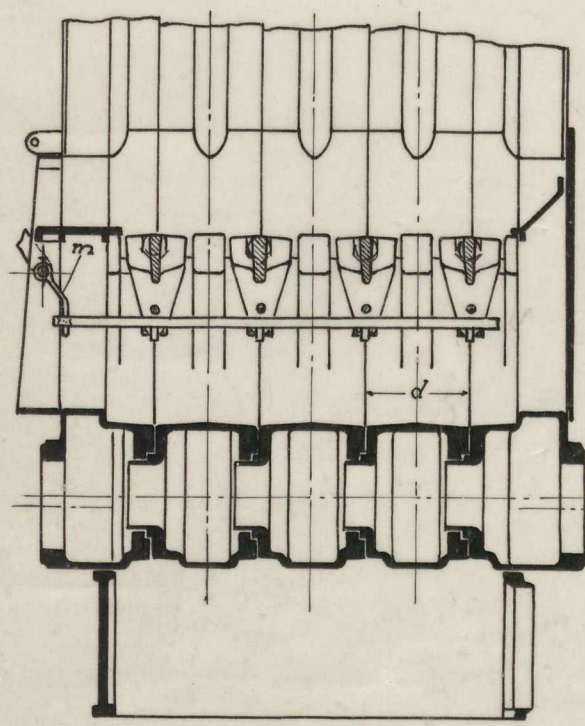
Zīm. 3.

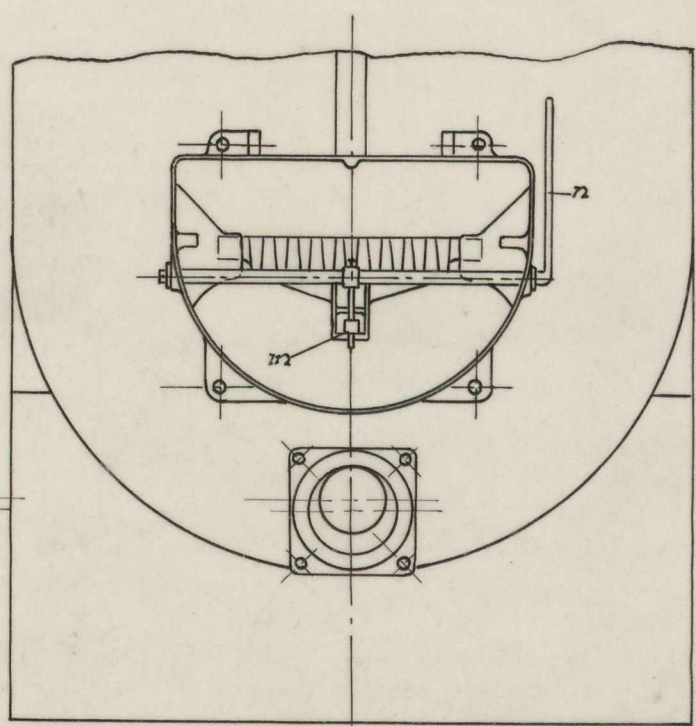
Zīm. 4.

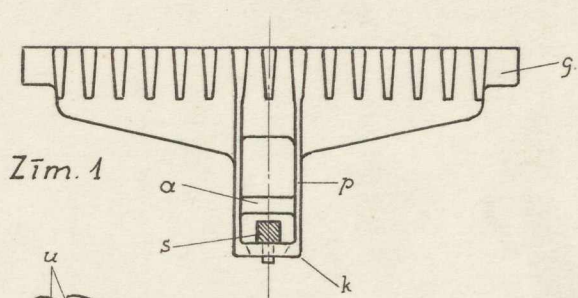
Zīm. 5.

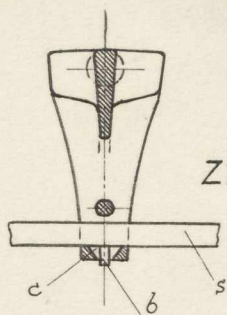
Zīm. 6.

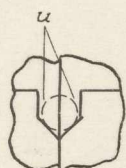
Zīm. 7.

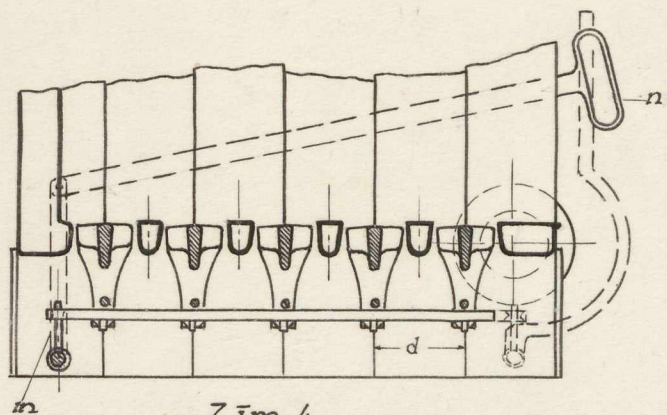
Zīm. 1

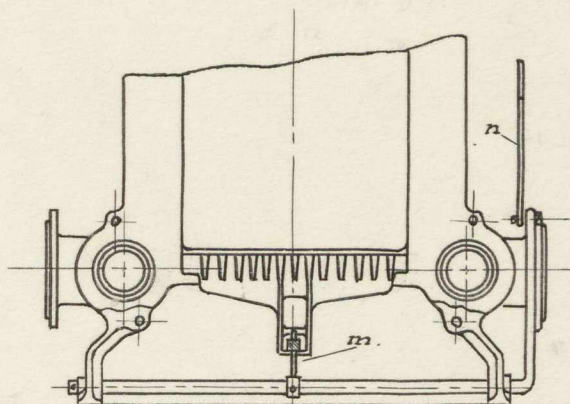
Zīm. 2.

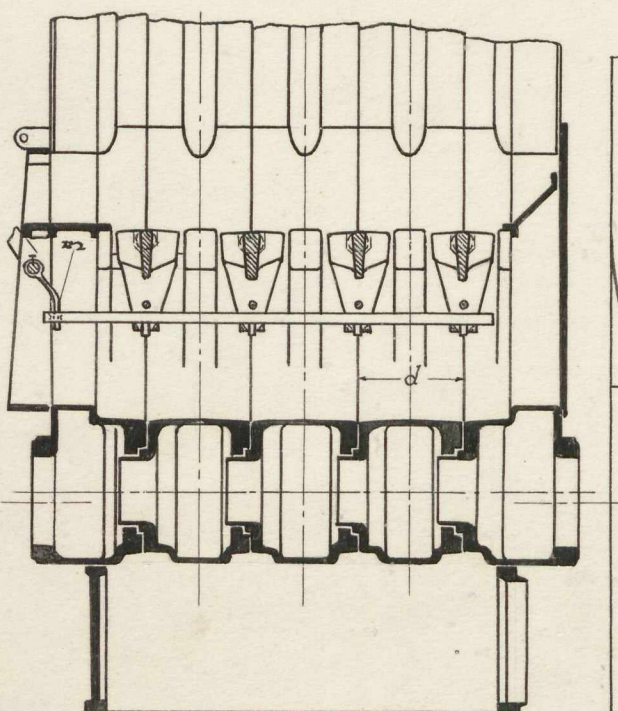
Zīm. 3.

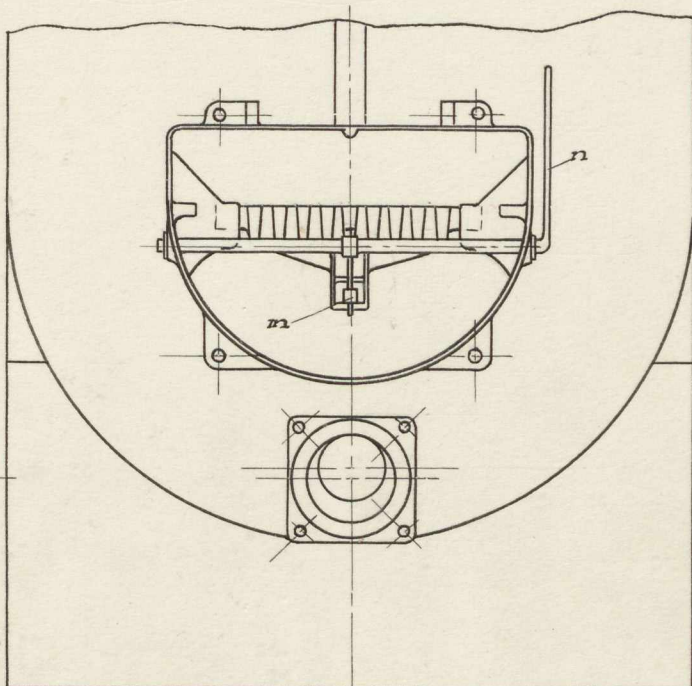
Zīm. 4.

Zīm. 5.

Zīm. 6.

Zīm. 7.

LATVIJAS REPUBLIKA

FINANČU MINISTRIJA

PATENTU VALDE

Aizsardzības apliecība

Nº 5.

193⁷ g. 8. janvārī patentu valdē saņemts
akc.sab. Metalists, Rīgā, Brīvības gatvē N.94.

lūgums izsniegt patentu izgudrojumam:
Grozāmi ārdi centralapkures katliem.

Lūgumu iesniedza akc.sab. Metalists, Rīgā, Brīvības
ielā N.94.

Lūgumam pievienoti: apraksts, zīmējumi

un Latvijas bankas 193⁷ g. 8. janvāra kvīts
Nº 15/1833 par pieteikuma nodevas nomaksu.

Zīmognodeva nomaksāta.

Rīgā, 193⁷ g. „11” janvārī.

Departamenta vicedirektors. *Al. P.*

Patentu valdes priekšnieks. *JP*

PATENTA APLIECĪBA

Nr. 2644

PAMATOJOTIES UZ PIEVIENOTO APRAKSTU UN VIŅĀ ATZĪMĒTĀM
ĪPATNĪBĀM, IZSNIEGTS:

A/S "METALISTS",

RĪGĀ, Brīvības gatvē 94

PATENTS

PATENTA PRIEKŠMETS:

GROZĀMĀ ĀRDI CENTRĀLAPKURES KATLIEM

PATENTS IZDOTS UZ 15(piecpadsmi) GADIEM, SKAITOT
NO "DECEMBRA 39 19 G., ZEM SEKOJOŠIEM NOTEIKUMIEM:

- 1) IEMAKSĀT PATENTU GADA MAKSAS NE VĒLĀK, KĀ "DECEMBRĪ
- 2) IZMANTOT MINĒTO IZGUDROJUMU VAI PĀRLABOJUMU LATVIJĀ RŪPNIECISKOS
APMĒROS UN ATTIECĪGU APLIECĪBU IESNIEGT PATENTU VALDEI NE VĒLĀK,
KĀ "DECEMBRĪ 44 19 G.

VALDĪBA NEGALVO PAR PIETEICĒJA ĪPAŠUMA TIESĪBĀM UZ IZGUDROJUMU VAI
PĀRLABOJUMU UN TĀ LIETDERĪBU, BET IZSNIEDZOT PATENTU VIENĪGI APLIECINA,
KA UZ MINĒTO IZGUDROJUMU VAI PĀRLABOJUMU LĪDZ ŠIM LATVIJĀ NEVIENAM
PATENTS NAV IZSNIEGTS,

ZĪMOGNODEVA SAMAKSĀTA. Ls.1.- zīmogmarkās uz lūguma.

RĪGĀ, "DECEMBRĪ 9 193 G.

TIRDZNIECĪBAS UN RŪPNIECĪBAS
FINANČU MINISTRS:
(J.Blumbergs)

DEPARTAMENTA VICEDIREKTORS:
(P.Ledvigs)

PATENTU VALDES PRIEKŠNIEKS:

(J.Purics)

Rūpniecības un Tirdzniecības Akciju Sabiedrība

„Metalists“

Mechaniska fabrika. Čuguna lietuve.

Rīgā, Brīvības gatvē Nr. 94. 134.

Tālrūņi: { Direktijā 91648. Kantori 92349
Techniskais birojs un svaru nod. 91855

Veikals un noliktava: Kārļa bulv. Nr. 11. Tālrūnis 26926.

Tekoši rēķini:

Latvijas Bankā Nr. 1250.

Rīgas Pilsētas Diskonto Bankā Nr. 3015.

Pasta tekošs rēķins 636.

Latviešu Akciju Bankā Nr. 1922.

Latvijas Kreditbankā Nr. 446.

Latvijas Tautas Bankā Nr. 2022.

Valdes priekšsēd. un direkt. - rīkošājs:

Pēteris Grandovskis.

Valdes priekšsēd. vietn. un direkt. - rīkošājs:

Inž. Alfrēds Ruziģš.

Rīgā, 1939. g. 9. decembrī

Brīvības gatvē Nr. 94. 134.

Tirdzn. un rūpn. Min.

Tirdzniecības un Rūpniecības departaments,

P a t e n t u v a l d e i,

Rīgā.

Sakarā ar Jūsu š.g. 1. dec. rakstu Nr. P4a, šeit klāt
iesniedzam Jums Latvijas Bankas kvīti par

Ls 50.--

par iemaksāto patenta nodevu par 10 gadiem uz mūsu izgudro-
jumu - grozāmie ārdi centrālapkures katliem.

Augstcienībā

Akc. Sab. „Metalists“

Rīgā, Brīvības gatvē Nr. 134.